وجود ۷۰۰ هزار دختر و پسر مجردِ بالای ۴۰ سال در ایران

3 اسفند 1401

در کشور ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار فردِ مجردِ بالای ۲۵ سال وجود دارد که از این تعداد ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر پسر و ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر دختر هستند.

به آمار مجردهای کشور باید **آمار تجرد قطعی** را نیز اضافه کرد؛ افرادی که سن آنها بین ۴۵ تا ۵۰ سال است اما به دلایل مختلف هنوز ازدواج نکرده‌اند و شاید هیچ‌وقت هم ازدواج نکنند.

در حال حاضر آمار تجرد قطعی در میان مردان ایرانی ۱.۸ درصد و در میان زنان ۳ درصد است. آماری که برخی از جمعیت‌شناسان و جامعه‌شناسان معتقدند عدد نگران‌کننده‌ای نیست اما برخی دیگر بر این باورند که با توجه به جمعیت کل کشور، حتی یک درصد جمعیت مجرد، عدد قابل توجهی محسوب می‌شود و نباید بی‌تفاوت از کنار آن گذشت.

چندی پیش حسام‌الدین علامه، رئیس سابق دبیرخانه شورای ملی سالمندان کشور اعلام کرده بود: «**بیش از دوسوم تجردهای قطعی مربوط به زنان است** و تا یک دهه آینده آمار تجرد قطعی در تمام گروه‌های سنی بین ۴۰ تا ۵۰ سال به بالا به بیش از ۲ میلیون نفر خواهد رسید.»

البته این آمار تنها مربوط به افرادی که هیچ‌گاه ازدواج نکرده بودند، نمی‌شد و در آن، زنان و مردانِ طلاق‌گرفته و نیز مردان و زنانِ همسرفوت‌کرده که دوباره ازدواج نکرده بودند و در تنهایی و تجرد به سر می‌بردند نیز محاسبه شده بودند.

۶ میلیون مجرد بالای ۲۵ سال در کشور داریم

دکتر شهلا کاظمی‌پور، جمعیت‌شناس و استاد دانشگاه تهران درباره آمار مجردها در کشور می‌گوید: تعداد مردان مجرد ۲۵ سال به بالا در کشور ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر و تعداد زنان مجرد ۲۵ سال به بالا ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر است. البته اگر آمار را با ۵ سال اختلاف سن زنان و مردان در نظر بگیریم، تعداد مردان مجرد ۳۰ سال به بالا و نیز زنان مجرد ۳۰ سال به بالا – هردو گروه – یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر است.

دکتر کاظمی‌پور در این زمینه توضیح بیشتری می‌دهد و می‌گوید: با توجه به این که عمدتا تساوی سنی زنان و مردان ازدواج‌کرده کمتر است و معمولا مردها ۳ – ۴ سال از همسران خود بزرگترند، بنابراین اگر بخواهم فاصله سنی را هم در این نمودار در نظر بگیریم، باید مردان مجرد ۳۰ سال به بالا که یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر هستند را با زنان مجرد بالای ۲۵ سال را که یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفر هستند، مقایسه کنیم.

این جمعیت‌شناس به آمار زنان و مردان مجرد بالای ۴۰ سال هم اشاره می‌کند و می‌گوید: **تعداد مردان مجرد ۴۰ سال به بالا در کشور** ۲۷۳ هزار نفر و تعداد زنان مجرد ۴۰ سال به بالا ۴۲۶ هزار نفر است.

تعداد زنان و مردان مجرد ایران

استاد دانشگاه تهران به تعداد مردان مجرد کشور در سنین مختلف اشاره می‌کند و می‌گوید: ۴۶ درصد از مردان مجردِ ۲۵ تا ۲۹ سال مجرد هستند، اما وقتی این جمعیت به ۳۰ تا ۳۴ سالگی می‌رسند، تعدادشان به ۲۰ درصد کاهش می‌یابد. در ۳۵ تا ۳۹ سالگی تعداد مردهای مجرد به ۹ درصد می‌رسد. در ۴۰ تا ۴۴ سالگی این تعداد به ۴,۵ درصد کاهش می‌یابد. در سنین ۴۵ تا ۴۹ سالگی تعداد مردهای مجرد باز کاهش می‌یابد و به ۲.۷ درصد می‌رسد و در ۵۰ سالگی به بالا این میزان به ۱.۸ درصد می‌رسد. یعنی تقریبا همه مردان مجرد ازدواج می‌کنند. یک مثالی درباره ازدواج هست که می‌گویند دیر می‌شود ولی دروغ نمی‌شود. ازدواج در جامعه ایران حتما اتفاق می‌افتد. شما ببینید در عرض ۵ سال، ۲۵ درصد آنها ازدواج می‌کنند. فقط موضوع این است که سن ازدواج در کشور ما تا حدی بالا رفته است. البته نه خیلی زیاد.

دکتر کاظمی‌پور درباره آمار زنان مجرد ایران هم توضیح می‌دهد: تعداد زنان مجرد ۲۵ تا ۲۹ ساله تقریبا ۲۴ درصد، ۳۰ تا ۳۴ ساله ۱۵ درصد، ۳۵ تا ۳۹ ساله تقریبا ۱۱ درصد، ۴۰ تا ۴۴ ساله حدود ۷ درصد، ۴۵ تا ۴۹ ساله ۴,۵ درصد و ۵۰ سال به بالا ۳ درصد است.

جمعیت زنان و مردانِ در سن تجرد قطعی

این جمعیت‌شناس در ادامه به جمعیتِ در سن تجرد قطعی اشاره می‌کند و می‌گوید: وقتی فرد به ۴۵ تا ۵۰ سالگی می‌رسد اما ازدواج نمی‌کند، می‌گوییم دچار تجرد قطعی شده است. در ایران برای جمعیت مردهای مجرد اتفاق خاص و نگران‌کننده‌ای رخ نداده است. در گذشته هم تقریبا ۲ درصد از مردها در

تجرد قطعی باقی می‌ماندند که الان این آمار به ۱.۸ درصد رسیده است. اما **آمار زنانِ در سن تجرد قطعی قبلا تقریبا ۱.۸ درصد بود که الان به ۳ درصد رسیده و افزایش یافته است.**

کاظمی‌پور می‌گوید: البته آمار زنان مجرد هم عدد چشمگیری نیست. تعداد مردان مجرد ۲۵ تا ۲۹ ساله در کشور یک میلیون و ۹۰۰ هزار نفر است که وقتی به ۵۰ سالگی می‌رسند، این تعداد به ۳۶ هزار نفر می‌رسد. تعداد زنان مجرد ۲۵ تا ۲۹ ساله هم ۹۵۰ هزار نفر است که وقتی به ۵۰ سالگی می‌رسند، این تعداد به ۶۰ هزار نفر می‌رسد. به نظر من این عدد، عدد نگران‌کننده‌ای نیست.

دکتر کاظمی پور اظهار می‌کند: تجرد قطعی مردها مساله‌ای نرمال و طبیعی است. در حال حاضر به دلیل تغییرات رخ‌داده در جامعه، مردان دهه‌شصتی تجرد را ترجیح دهند اما بالاخره ازدواج برای اغلب این مردها اتفاق می افتد. نگرانی درباره آن دسته از زنان دهه‌شصتی است که از ۳۵ سالگی عبور کرده‌اند و آمارشان هم تا حدی افزایش یافته که البته آن هم مقطعی است و از بین می‌رود. زمانی که دهه‌شصتی‌ها از این مرز سنی خارج شوند و دهه هفتادی‌ها جای آنها بیایند، این عدد پایین می‌آید.

استاد دانشگاه تهران تاکید می‌کند که سن ازدواج در کشور ما آن طور که می‌گویند، بالا نیست و بالا هم نرفته است. سن ازدواج مردها در اوایل انقلاب ۲۵ سال بود که الان به ۲۸ سال رسیده است. سن ازدواج زنان هم اوایل انقلاب حدود ۲۰ سال بود که الان به ۲۳.۴ سالگی رسیده است. یعنی سن ازدواج در کشور خیلی هم بالا نرفته است. فقط تعداد زنان و مردانی که مدت بیشتری مجرد می‌مانند، افزایش پیدا کرده است. همان طور که گفتم، مردان مجرد ۳۵ تا ۳۹ ساله در کشور ما فقط ۹ درصد هستند و تعداد زنان مجرد ۳۵ تا ۳۹ ساله هم تنها ۱۱ درصد است.

چرا آمار تجرد دهه‌پنجاهی‌ها هنوز بالا است؟

دکتر کاظمی‌پور با بیان این که تجرد قطعی که الان پیش آمده و حرفش را می‌زنیم، مربوط به دهه‌پنجاهی‌ها است، می‌گوید: متولدین سال‌های ۱۳۵۰ تا سال ۱۳۶۰ الان تقریبا ۴۰ تا ۵۰ ساله هستند. اتفاقا تجرد قطعی بیشتر مربوط به دهه پنجاهی‌ها است. دلیلش هم این است که جمعیت دهه‌شصتی‌ها زیاد بود و دختران دهه‌شصتی (متولدین ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۵) به دلیل بالا بودن جمعیت‌شان، با مردان دهه ۵۰ و ۴۰ ازدواج کردند. درحالی‌که این مردها می‌توانستند با دختران دهه‌پنجاهی ازدواج کنند. این موضوع، آمار تجرد دهه‌پنجاهی‌ها به خصوص دختران دهه‌پنجاهی را بالا برد و فرصت ازدواج را برای دخترهای دهه‌پنجاهی کم کرد، اما امروز در کشور با بحران مضیقه ازدواج روبرو نیستیم.

آمار مجردها در کشور به تفکیک استان‌ها

این جمعیت‌شناس درباره آمار مجردها در کشور به تفکیک استانی توضیح می‌دهد: بیشترین آمار مجردها مربوط به استان‌های توسعه‌یافته‌تر است. در استان‌های کمتر توسعه‌یافته مثل سیستان و بلوچستان آمار ازدواج خیلی بالا و آمار تجرد خیلی پایین است. موضوع تجرد و ازدواج در کشور ما ارتباط مستقیمی با توسعه‌یافتگی استان‌ها دارد و البته این موضوع، دلایل دیگری هم تاثیر دارد.

دکتر کاظمی‌پور می‌گوید: در استان‌های تهران، آذربایجان غربی، سمنان، خراسان رضوی، اصفهان و فارس آمار تجرد بالاتر است و در استان‌های محرومی مثل سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خوزستان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی و گلستان ازدواج خیلی زودرس و بنابراین آمار تجرد در آنها پایین است